

موحد اهل تفکر شاعرانه است/ بصیرت شاعرانه در منطق جدید پیدا نمی شود

شهرام پازوکی در بزرگداشت مقام علمی ضیاء موحد گفت: من موحد را بیشتر شاعر می دانم. شاعر نه به معنای ادیب بلکه شاعر به معنای اینکه او اهل تفکر شاعرانه و دارای بصیرت شاعرانه است.

شهرام پازوکی در بزرگداشت مقام علمی ضیاء موحد گفت: من موحد را بیشتر شاعر می دانم. شاعر نه به معنای ادیب بلکه شاعر به معنای اینکه او اهل تفکر شاعرانه و دارای بصیرت شاعرانه است.

به گزارش خبرنگار مهر، بزرگداشت مقام علمی ضیاء موحد توسط گروه فلسفه خانه اندیشمندان علوم انسانی با همکاری موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران و جشنواره بین المللی فارابی، به مناسبت روز جهانی فلسفه دوشنبه ۲۰ آبان برگزار شد.

شهرام پازوکی در این مراسم گفت: من موحد را بیشتر شاعر می دانم. شاعر نه به معنای ادیب بلکه شاعر به معنای اینکه او اهل تفکر شاعرانه و دارای بصیرت شاعرانه است که این بصیرت گاهی در شعر ظهور می کند و گاهی در عرفان.

وی ادامه داد: اما ارتباط بین موحد شاعر و موحد منطق دان چیست؟ وقتی در تفکر مدرن، هنر به صرف امر احساسی و معرفت به سمت راسیونالیسم تقلیل می یابد، هنر و معرفت جدایی پیدا می کنند. بنای این کار با کانت گذاشته می شود و با دکارت ادامه می یابد.

وی افزود: در آثار عرفا و قدمای خودمان تفکر شاعرانه داریم که عین حکمت و معرفت است. اینکه گفته شده «همه بیت الغزل معرفت اند» یا اینکه «شعر بر حکمت پناهی یافته است» یا اینکه حدیث داریم «ان من الشعر لحکمه» بر همین معنا اشاره دارد.

پازوکی گفت: موحد تصریح می کند شعرهایش رماتیک و سانتیمانتالیسم نیست. برخی ایراد می گیرند که شعر امروز بیشتر عاطفی و احساسی است و عنصر تعهد و حکمت در آن کم است، اما دکتر موحد از صرف عواطف زودگذر عبور می کند و به حکمت شعری که عطار می گوید می رسد.

وی ادامه داد: دکتر موحد می گوید این دسته بندی که شعر بر معنا اشاره دارد و فلسفه بر صدق و حقیقت، دسته بندی دقیقی نیست. چون در شعر هم به نوعی صدق داریم.

وی افزود: منطق جدید، سر و کاری با تفکر شاعرانه به معنایی که عرض کردم ندارد. نکته این است که استاد موحد قائل به جمع فلسفه و منطق با شعر است یا نیست؟ به نظر من نیست.

پازوکی گفت: من نمی خواهم کارهای استاد موحد را نفی کنم، اما تفکر شاعرانه یا بصیرت شعری در منطق جدید پیدا نمی شود. از نظر موحد نسبتی بین شعر و منطق نیست و این دو تیپ تفکر، متفاوت و متخاصم هستند. من این تصور را ندارم که بشود تفکر شاعرانه را با منطق جمع کرد.

وی ادامه داد: به نظر من شعر دکتر موحد ربطی به منطق دانی او ندارد. تصور می کنم علاقه ایشان به منطق جدید به خاطر رساله دکتری ایشان بوده ولی چیزی که دکتر موحد را شکل می دهد تفکر شاعرانه ایشان است.

وی افزود: انس دکتر موحد بیش از هر چیز با شعر و شاعری بوده است و الان که در آستانه ۷۷ سالگی ایشان هستیم دل در گرو شاعری دارند اگرچه در حال تکمیل کتابی در زمینه فلسفه هستند.

پازوکی در پایان گفت: استاد موحد جمله ای دارند که می گویند «شاعر بزرگ ما پس از جامی، شاملو است» من این را نمی فهمم و استدلال ایشان در این موضوع قانع کننده نبود.

عباس بنشاسته